

Izhaja trikrat na teden, in sicer v torek, četrtek in soboto ob 4. uri popoldne ter stane po pošti prejmana ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leto 15 K
1/3 5
1/6 2 1/2

Posamične številke stanejo 10 vin. V Gorici se prodaja „Soča“ v vseh tobakarnah.

„SOČA“ ima naslednje izredne priloge: Ob novem letu „Kazipof po Goriškem in Gradiščanskem“ in dvakrat v letu „Vozni red železnic, parnikov in poštne zvez“. Na naročila brez doposlane naročnine se ne oziramo.

SOČA

»Vse za narod, svobodo in napredek!« Dr. K. Lavrič.

Uredništvo
: nahaja v Gosposki ulici št. 7 Gorici v I. nadstr. na desno.

Upravištvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v I. nadstr. na levo v tiskarni. Naročnino in oglase je plačati loco Gorica.

Oglasi in poslanice se računijo po Petit-vrstah, če tiskano 1-krat 6 vin., 2-krat 14 vin., 3-krat 12 vin. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. Večje črke po prostoru. Reklame in spisi v uredniškem delu 30 vin. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 23. —

„Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. J. Fabčič) tiska in sal.

V slovensko ali nemško gimnazijo?!

I.

Od znamenitega in velepomembnega Sempaskega Tabora, kjer je na tisoče slovenskega ljudstva odločno zahtevalo svoje pravice, smo goriški Slovenci neprestano klicali po slovenskih srednjih šolah. V neštevilnih peticijah, na shodih, zborovanjih, s sklepi občin itd. smo zahtevali slovensko gimnazijo in realko v Gorici. Dokazovali smo, kako velika krivica se nam godi, da morajo naši otroci znati že dva jezika ob vstopu v srednjo šolo, da vsled tega prihajajo vsaj za eno leto kasneje v šolo nego privzdrani nemški otroci. In eno leto zgubljeno je čisto usodopolno za vso bodočnost otroka. Vrhu tega se morajo naši dečki boriti skozi celo gimnazijo ali realko z velikimi težavami in čisto po vrhu še z nemškimi profesorji. — »Soča« pa je od leta do leta navajala žalostno statistiko, koliko naših otrok propada, namesto da bi lepo napredovali. In zares, neizmerno je število uničenih eksistenc, velikanska je škoda, katero smo pretrpeli vsled nemških šol — in to v deželi, kjer nemščina niti deželni jezik ni.

Iz vsega tega dolgoletnega boja za slovenske srednje šole bi mogli soditi, da se naše »zrelo« ljudstvo živo zaveda krivice, ki jo je trpelo in da komaj čaka rešitve.

Ali kaj vidimo?

Po velikanskih borbah več desetletij se je vendar posrečilo, izbojevati si lani prvi razred bodoče slovenske gimnazije — in to le z omejenim številom 55 učencev. Za prihodnje šolsko leto pa število ni več omejeno: kolikor sposobnih učencev se oglasi, toliko jih bo sprejetih, pa če bi bilo treba tudi več paralelek!

Človek bi mislil, da zavedni goriški Slovenci od prvega do zadnjega vpišejo

svoje otroke le v novo slovensko gimnazijo, saj so imeli od nemške šole doslej dosti ške te in nesreče! Ali temu ni tako! — Za bodoče šolsko leto je vpisanih več slovenskih dečkov v — nemško gimnazijo in v septembru jih pričakujejo še več!

Strušno! Grozno! Kje je toliko hvalisana zavednost goriških Slovencev? Starši, ki so vpisali svoje otroke v nemško gimnazijo, so osmešili ves naš boj zadnjih 40 let za slovensko šolstvo! Oni dokazujejo našim sovražnikom, da so ... nemške srednje šole v Gorici potrebne! Namesto da bi nemške šole izginile iz Gorice — jim zapostavljajo nadaljni obstanek naši vrli, zavedni, odločni itd. goriški rojaki! Toliko sramoto, tako nepreračunljivo škodo delajo našemu narodu tisti, ki odslej vpišejo svoje otroke v nemško gimnazijo!

Umeje se, da nekega dne mora dohiti opravičena jeza narodova take škodljivce, take šalobarde, take izdajalce naših narodnih interesov! V očigled temu dejstvu je bila »Soča« že pozvana od več strani, da bo v prihodnje objavljala sezname učencev na nemški gimnaziji, da bo ljudstvo poznalo tiste, ki pljujejo v lastno skledo ter delajo nepreračunljivo škodo in neizmerno sramoto svojemu narodu!

V I. razred slovenske gimnazije vstopijo lahko nadarjeni učenci, ki so dovršili četrto leto na katerikoli ljudski šoli, ne da znajo le eno samo nemško besedo. Na ta način pride lahko na gimnazijo otrok z 10. letom. — Kolikor bo potreboval nemščine za življenje in katerikoli bodoči poklic, se je gotovo nauči v 8 letih, za to je že prav dobro poskrbljeno. Zato izjavljamo tu jasno in glasno, da je neumnost in le slab izgovor, ako kdo pravi, da je vpisal svojega otroka na nemško gimnazijo, ker hoče, da se dobro nemški nauči. Ako bi vsi tako mislili in bi tak izgovor kaj veljal, potem pa slovenskih srednjih šol ni prav nič potreba! Potem je bila le neumnost in nagajivost ves naš dosedanji boj za slovenske šole! Hvala lepa za take lekcije v l. 1911 po rojstvu Kristovem!

Odgovor dra. Rybára.

(Priobčil drž. posl. dr. Rybář v »Slav. Tagblattu«.)

Tovariš dr. Gregorin in jaz sva se nadejala, da se po najinem izstopu iz »Hrvatsko-slovenskega kluba« duhovi jednega dela Jugoslovanov pomirijo in da bo omogočena brezstrastna diskusija o koristih skupnega postopanja Jugoslovanov. Zdi se, da sva se varala, kajti dr. Trešič-Pavičič je priobčil v listu »Slav. Tagblatt« članek, ki jasno pravi, da je ta hrvatski politik še vedno poln tiste animoznosti proti primorskim Slovincem, ki jo je pred nekoliko leti povsem očitno kazal proti nam. Gospod dr. Trešič-Pavičič je namreč tedaj izmislil pustoloven načrt, po katerem naj bi dovel do sporazuma med Italijanstvom in Jugoslovanstvom s tem, da bi se Jugoslovani, pred vsem pa Slovenci, odrekli vsega ozemlja zapadno od Učke Italijanom v prilog, da se ti potem odrečejo vsem aspiracijam do ozemlja vshodno Učke.

Poslan je bil k nam neki Italijan iz kraljestva, ki naj bi nas bil pridobil za ta načrt. Samo ob sebi umevno je, da smo odgovorili posredovalcu, da se primorski Slovenci ne bavijo s samomorilskimi mislimi in da se odpovedujejo časti, da bi jih — Italijani pojedli. Ta gotovo samo ob sebi umevni odgovor je tako razljutil g. dra. Trešiča-Pavičiča, da nas je najhujše napadal in zasmehoval ne le v reškem »Novem listu«, ampak tudi v rimskih listih.

Tej svoji animoznosti proti nam je dal g. dr. Trešič-Pavičič odduška tudi na nedavnih naših pogajanjih z dalmatinskimi poslanci, tako, da sem, prisiljen v to, enkrat odločno protestiral proti temu. Ista animoznost govori tudi iz uvodom omenjenega njegovega članka. G. dr. Trešič izjavlja sicer, da so Dalmatinci ukljub žalostnim skušnjam zadnjih tednov ostali prijatelji skupne misli, ali njegove rekriminacije pričajo o nasprotnem, ker prijatelji

skupne misli bi opuščal vse, kar bi moglo izzvati ozlovoljenje.

Iz istega razloga se jaz le nerad lotujem naloge, da popravim mnogostevilne netočnosti v članku g. Trešiča-Pavičiča. Ali vidim se prisiljenega v to, kajti: Qui tacet consentire videtur.

Najprej pribijam, da tudi g. dr. Trešič priznava, da Dalmatincev za sedaj ni bilo pridobiti za skupno postopanje. On govori sicer o nekem odlogu, samo do jeseni, v resnici pa Dalmatinci sploh niso hoteli označiti nikakega termina.

Ta okolnost in r. daljne dejstvo, da je g. dr. Laginja decidirano izjavil, da zvezi, podobni bivši »Zvezi južnih Slovanov«, ne pristopi pod nikakim pogojem, sta nam Primorcem onemogočila, da bi mislili na vspostavljenje te »Zveze« v kateri obliki koli.

Zvezi, h kateri ne bi pripadal dr. Laginja, tudi Mandič in Spinčič ne bi bila pristopila. Vsled tega bi bila ost Zveze čitno naperjena proti dru. Šusteršiču, kar bi bilo seveda nasprotstva le pojstrilo in onemogočilo vsako pozneje zblizanje.

Zato ravno sem se jaz z vso vniemo zavzemal za to, da se takoj ustvari splošna zveza, ali da se jej vsaj pripravijo poti. Dalmatinci pa niti v pogajanja niso hoteli stopiti s Šusteršičevo skupino. Jugoslovanski klub brez te skupine, to je, skoro dveh tretjih vseh jugoslovanskih poslancev, bi bil pa nestvor. Kdor je za skupen klub, mora tudi pri vsem svojem protiklerikalnem mišljenju računati s tem dejstvom.

Absolutno ne odgovarja resnici, da sem bil jaz poklican, da sporočim Dalmatincem le pogoje, pod katerimi bi mogli vstopiti v skupen klub. V resnici se niti govorilo ni o čem takem, in tudi ni moglo biti govora, kajti pogoje naj bi bila določila še-le pogajanja in sicer ob sodelovanju Dalmatincev.

Še manje odgovarja resnici, da bi bil jaz silil na to, da naj Dalmatinci kar brez drugega vstopijo v »Hrvatsko-slovenski klub«, ki naj bi se ustanovil. To ime niti še obstajalo ni tedaj! Z naše strani se je

VELIKA VAS.

Roman. — Francoski spisal: Edgar Monteil.

Poslovenil: F. K.

(Dalje.)

Davkar jim je pokazal tudi listino, katera je bila podpisana od prefekta Podoela in se je glasila, da, če pridejo republikanci na krmilo, bodo ti zvišali proračun za eno milijardo.

Oorožniki in poljski čuvaj so imeli nalog, hoditi po okolici, in nadlegovati republikance z raznimi zaslišanji, ovadbami in prepovedmi.

Mirovni sodnik je obsodil najnedolžnejše ljudi, vozil se je po deželi, samo, da je strašil kmete.

Tudi šolski bratje in sestre so bili marljivo pri delu. Delili so med otroke časopise, letake in podobe maršala, zapovedovali so jim, naj dobro pazijo, in si zapomnijo, kaj govore doma stariši in naj povedo, kako bodo govali.

Zenske pa so hodile redno v cerkev, kjer so se šolile in strašile duhovni.

Razburjenje med ljudstvom je vedno bolj rastle, na zunaj so bili kakor odrezani od vsega sveta, reakcionarni časopisi so pa lagali, oblasti so bile vedno nadležnejše, reakcionarci vedno nesramnejši, trgovina in obrt je zastajala, derarne stiske pa vedno večje.

Republikanci v Royboni so imeli mnogo posla, da so mirili ljudi. »Le mir in previdnost,« so dejali, »dan plačila je blizu, toda bodite previdni in pazite, da se pri glasovničnih posodah ne bo delala kaka sleparija.«

Galtier je poslal svojega slugo v Saint Marcellin in v La Cote, da prinese časopise. Ali prišel je prazen nazaj.

Tudi v teh krajih so ni vedelo nič natančnejšega o dogodkih v Franciji, republikanski časopisov niso dobivali, vedelo se je samo to kar so prinesli razni trgovski potniki seboj.

Galtier je poslal svojega služabnika še v Grenoble, od tu je prinesel iz tiskarne cel zaboj »Reveil du Dauphiné«. Ob enem je prišel tudi Pavel s polnim kovčekom časopisov, zadnjim oklicem Thiersa in Gambettovimi govori. Prijatelji so pričeli takoj deliti liste, pri tem pa sta bila Josu in Allard zasačena od orožnikov.

»Nimate dovoljenja za razširjanje tiskovin,« so rekli, »listi bodo zaplenjeni, vaju bomo pa ovadili.«

»Vi ste jako predrzni,« pravi Allard.

»Ravnamo se po povelju.«

Postajenačelnik je bil jako zadovoljen, večer je raztrgal Galtierovo zastavo, napis ni bil več čitljiv, gledal je z zadovoljstvom proti zastavi in si mislil: V nekoliko dneh bom imel še večje veselje, pejal bom republikance vklejnene, to bo vzbudilo pozornost, kajti nekateri so jako bogati!

V kavarnah in krčmah je bilo jako živahno, govori so se poostrili, prišlo je tudi do spopadov. Pek Louis, velikanski mož, je vrgel vsakega, ki se je upal govoriti proti republiki, pred vrata.

Čim bližje je bila volitev, tem marljivjeje so se obnašali reakcionarci. Chanat je razsipel denar s polnima rokama.

»Republikance kupim,« je rekel zaničljivo, »častivredne, poštene ljudi pa plačujem!«

Šestintrideset ur pred volitvami, so dvignili reak-

cijonarci še enkrat svoj glas in vpili: »Republikanci so vničeni, večina v okraju je za maršala.«

»Kajti maršal,« je zavpil župnik, »je kraljev mož!«

»Ne,« zavpije Chanat, »cesarjev je!«

Monestrel seveda ni smel manjkati pri volitvah. Prišel je torej dan preje v Teninom.

»Lucija,« je rekel svoji hčeri, »ta je tvoj bodoči soprog, on je bogat, lahko ga vzameš.«

»Tega gospoda! Nikdar!« vzklikne Lucija. »Ne, in ne!«

»O, prosim, vzemite me gospodična,« je rekel Tenin.

»Ne, in ne,« ponovi Lucija.

»Ali boš molčala,« zavpije Monestrel in prime Lucijo za roko, »dogovoril sem se z njegovo rodovino, on je tvoj zaročenec, zahtevam, da si dasta zaročni poljub.«

Lucija zavpije.

»Nikdar!«

»Tenin,« pravi Monestrel, »dovolim ti, da jo poljubiš.«

Lucija se obrne prestrašena nazaj, tu pa zagleda Alberta, ki je stal dva koraka od hiše in govoril z Allardom: »Albert, Albert, na pomoč!« zavpije.

Z enim skokom je bil Albert sredi sobe. Videl je Tenina se nagibati proti Luciji z iztegnjenim vratom, razprostrtima rokama in koničastimi ustnicami. Prevzela ga je jeza, priložil je debeluharju zausnico, prijel ga za vrat in hlače, ter ga vrgel skozi okno, da je obležal ubogi dečko, kakor ubito jajce. Pobil se je vrhutega še na nosu.

»Kaj se podstopite,« zavpije Monestrel, spusti Lucijo in skoči proti Albertu. »V moji hiši!«

»Gospod Monestrel, prosim spoštovanje do Vašega bodočega zeta!«

(Dalje prih.)

medu pogajanj govornilo le o skupnem klubu ali Zvezi. Sicer so se Dalmatinci res početkoma izpodtiljali ob imenu »Hrvatsko-slovenska zajednica, ali opozarjali smo takoj, da absolutno ne gre za pristop k tej »Zajednici«, ampak za ustanovo nove skupne zveze, v kateri bi zajednica tvorila le podzvezo.

Ime zveze bi se bilo seveda določilo v sporazumljenju. Če torej g. dr. Tresič, zamjenjava obe imeni in oba pojma, danes tudi ime zveze jemlje kakor pretvezo za svoje odklanjajoče stališče, si hočem domnevati, da je temu kriv le lapsus memoriae. Še-le ko je bilo gotovo, da Dalmatinci, uštevisi Srbe, ne pristopijo in sicer, ako se ne motim še le v terek, je bilo določeno ime »Hrvatsko-slovenski klub«.

Vprašanje pristopa Srbov ni torej tvorilo absolutno nikake ovire, kakor smo to opetovano naglašali.

Povsem neresnična je dalje trditev, da bi bili mi nasproti predlogu Dalmatincev, naj bi v svrhu, da bi poslanci, ne pripadajoči k Zajednici, dobili primerno mandatov v odsekih, ustvarili z Dalmatinci Zvezo s tem namenom — izjavili, da smo se mi tozadevno že sporazumeli z d.rom Šusteršičem.

V prvo je absolutno krivo, da bi bilo tedaj že obstajalo tako sporazumljenje z d.rom Šusteršičem, kakor tudi ni nič drugega nego sumničenje, ako g. dr. Tresič trdi, da je bila »vsaka« zveza »dolgo prej pripravljena. Z d.rom Šusteršičem se je le v nedeljo, neposredno pred konferenco z Dalmatinci, pred očmi Dalmatincev, v čitalnici poslanske zbornice vršil kratek pogovor, ki mu je bil namen doznati, na kako stališče se postavlja dr. Šusteršič nasproti ideji skupnega kluba. Med tem pa, ko dr. Šusteršič ni zavzel principielno odklanjajočega stališča in je le izrazil domnevanje, da bo Dalmatince težko pridobiti za uresničenje te ideje, pa so bili prijatelji g. d.ra Tresiča tako — recimo — »nepredvidni«, da so to domnevanje popolnoma opravičili. Na to sem opozoril jaz Dalmatince čisto odkrito. — Očitane, kakor da ne bi bili mi odkrito postopali, je torej več nego neopravičeno.

Stvar je ednostavna tako-le: Dalmatinci niso hoteli iz strankarskih ozirov za sedaj pristopiti k skupnemu klubu in niso tudi hoteli niti približno označiti termina za začetek poznejših pogajanj; zahtevali so pa vzlic temu, naj se jim mi priključimo v tej ali oni formi. Tega nismo mogli, ako se nismo hoteli ideji skupnega kluba popolnoma odreči ker bi bilo to le dovelo do poojstrenja nasprotstev, kakor je to dokazalo prejšnje zasedanje.

Gledé ideje gori omenjene zveze (v zagotovilo mandatov v odsekih) treba še pripomniti, da ta zveza glede boljše preskrbe z mandati v odsekih ne bi bila dosegla svojega namena, ker bi po v zbornici dogovorjenem ključu — kar g. dr. Tresič prav dobro ve — po tej zvezi ne dosegli niti enega mandata več. Število trinajst (toliko poslancev bi bila štela dr. Tresičeva zveza) ne daje več pravice do navedenega mandata, nego število sedem (število Dalmatincev), ker se še le pri 15 poslancih more zahtevati en mandat. Še le po združenju vseh jugoslovanskih poslancev bi bili mogli v manjših odsekih dobiti en mandat več.

Prisiljen sem bil povedati to, da odbijem sumničjenja, ki gotovo niso pripravna v to, da bi pospeševala idejo združenja vseh Jugoslovancev. Kakor sicer močno obžalujem to, vendar se ne vidim dolžnega, da bi sumničjenja mirno trpel.

DOPISI.

Iz Brd. — Cenjeni gosp. urednik! Marsikateri dopis ste že prejeli iz Brd, v katerih dopisih je bilo povedano, kako rujejo proti vsakemu naprednemu delu klerikalci. A naj bi že bilo, saj to je njih naloga, uničiti, kar je naprednega, ali dobijo se tudi taki, kateri v javnosti veljajo za najboljše naprednjake, v resnici so pa slabši od vsakega klerikalca, in ti najbolj kvarijo, rujejo proti naprednim društvom. Vodja takih ljudi je neki župan.

Kot že prej omenjeno, pred tuji vešja za naprednjake, pred domačini za hinavca. Ljudstvo pravi, da ima gosp. župan takšno bolezen. Zadostvovalo bi spoznati ga kot narodnjaka. Nikjer ne potrebujemo tako kot ravno v Brdih narodnih mož, ali

ravno ta župan dela nasprotno. On sprejema laške dopise in na ista odgovarja laško, priporoča laške odvetnike in trgovce, ko dobro ve, da imamo v Krimini slovenskega odvetnika in slov. trgovce. Mnogo zagreši pa doma. V občini so razna napredna društva in ta so mu tra v peti. Še celo tako predrzen je bil, da je imenoval veselilni odbor Ciril-Methodove podružnice norce. Sramota! Ali mislite da ljudstvo zaupa takšnemu županu? Vemo dobro, kako se ližete gosp. županu in ste se še celo vpisal za člana »Straže«, še k čukom — ali prepozno, tudi klerikalci vas ne rešijo, županski stolec se maja. Tu v Brdih rabimo odločne, delavne može, prave naprednjake, ne rabimo pa — hinavcev!

Iz goriške okolice.

Iz Dornberga. — Marsikdo bo dejal, prečitavši ta dopis, no, pa spet brezpotrebni stroški, spet veselica! Mogoče, da ima marsikdo od teh tudi prav, ker ne zna izrabiti in okoristiti se z duševnim dobičkom veselice. Veselica je res zabava, veselje, a za onega, kateri se pri njej samo

zabava je res brezpotreben trošek, ker zabava se lahko tudi doma — po svoje! Oni pa, kateri vidi v pravi veselici pravi pomen in namen veselice — vzgojo — ta ne gleda na stroške, ker dobi zraven zabave tudi mnogo duševnega užitka.

Uvažujoč mnenje teh poslednjih narodnjakov, sklenil je odbor dobro znanega društva »Naprej« v Dornbergu v svoji seji dne 20. t. m. prirediti dne 20. avgusta t. l. svojo redno veselico in sicer uprizoriti eno datjših iger. Došlo se je predstavljati novo narodno igro »Testament«. Igra je v štirih dejanjih in nudi gledalcu mnogo resnih naukov pa tudi mnogo humorja. Igralci so znani že iz igre »Deseti brat« (dvakrat), iz »Rokovnjačev«, iz »Ciganov« itd. Da bodo tudi »Testament« dobro proizvajali, je kakor pribito, dasiravno so nekatere vloge kaj težke. Tudi kar se tiče postrežbe in čene jedil in pijač, kakor tudi kvalitete istih, se ne bo gotovo kesal nihče, ker je že za vse poskrbljeno sedaj. Ugodna zveza z vlakom, dobra vinska kaplja, itd. privede naj dne 20. avgusta vsakega kateri je že bil na enake dneve v Dornbergu, pa tudi katerega onih, kateri ni še bil. Kesal se ne bo nihče! Torej na veselo svidenje, kliče vsem odbor.

Porotna razprava radi poloma laškega denarnega zavoda „Banca popolare Goriziana“.

V ponedeljek.

Prof. Vierthaler nadaljuje, s svojim izvedeniškim mnenjem o banki. Pravi, da so tekoči računi proti koncu l. 1908 infamno skrpučani. Zmešnjava je grozna.

Način knjigovodstva je bil dober, če bi se bilo knjigovodstvo točno vodilo. Ni ameriški sistem. Tekoči računi so čisto navadni, tako, da jih lahko vsakdo razume. Vidi se, da je knjigovodja bil več svojih stroki, toda da mu je manjkala zmožnost sestavljati bilanco, ki predvideva in zahteva precej juridičnega in ekonomičnega znanja. Razni vpisi so nepravilni, in kažejo na nezmožnost uradnika. Popravljalo se je v knjigah in postavljalo druge račune. Prvi fingiran račun je bil napravljen 1. avgusta 1903. leta. Pri bilancih so se vedoma in namenoma delale napake. Druga rak-rana tega knjigovodstva je obstojala v računih meizterljivih terjatev, ker pri teh se je prav malo ali nič odpisovalo. Vse se je beležilo v različne registre z različnimi imeni. Tendanca je očitna, da se je hotelo nerednosti prikrivati, a to se ni posrečilo.

Izvedenec omenja razne konkretne slučaje v podkrepilo svoje trditve. Med drugimi zadošča omeniti neko postavko, v kateri je zaznamovano 1319 lir enako — 305 kron.

Prav lahko je bilo dovesti v zmotu revizorje; — kajti bila je taka zmešnjava, da bi se nihče ne mogel orijentirati.

Falsifikacija je obstojala v tem, da se niso vpisovali dejanski dogodljaji, in da so se vpisavali neobstoječi slučaji. — Vsa gnjiloba banke je obstajala v odpisih izgub. Na vsak način so morali biti dva ali trije, ki so vodili banko. Bilo je neštevilno računov, s katerimi so pokrivali falsifikacije.

V torek.

Prof. Vierthaler nadaljuje in pravi, da je bil organizem B. P. popolnoma zgrešen. Knjigovodstvo bi moralo biti odvisno od izvrševalnega organa. Razun tega bi moralo obstojati še drugo, sumarično knjigovodstvo. Ti dve knjigovodstvi bi se potem ob gotovih časih kontrolirali in polom bi se bilo ognilo, ker bi bila revizija uspešna.

Upravnim svetnikom so kazali samo pisma, ki so odhajala, v došlo korrespondenco niso imeli vpogleda in radi tega tudi niso imeli vpogleda v bančno poslovanje.

Preide na igre, ki kakor znano, odviše od slučaja. Banka, koje prvotni namen je bil: pomagati z dovoljevanjem kredita industrijcem in trgovcem, bi ne smela nikoli kupovati negotovih akcij.

Igranje na račun tretjih oseb ne predstavlja za banko samo rizika tedaj, če le

ta zahteva od igralca 20—50% položka. Nakup akcij tramvaja za 15.000 K gotovo ni bilo dobro opravilo, ker polagoma bi bila banka primorana prodajati akcije eno po eno. Vendar ni bilo to opravilo tako riskantno kakor ono z različni papirji.

Gledé igre na račun tretjih oseb ni natančnih zapiskov. Kjer se je plačalo 10.000 K, so se le-te postavile mesto v pasive, med aktive.

Tako se je ustvarilo nebroj fingiranih računov. V dobi finančne krize leta 1907 in 1908 bi se bilo zamoglo, s prodajo dotičnih papirjev, zaslužiti sto in stotisoče kron in banka bi premenila svoje lice. Da-li se je to storilo, ne vem. Mogoče je, da so igralci, ki se zanašajo na golo srečo, šli mimo te ugodne prilike in niso to izredno okoliščino umeli izkoristiati. O izgubah na igri manjkajo vpisi v knjigah, zato so računski izvedencev samo približni.

Na vprašanja, ki se je že enkrat ventiliralo, namreč, ali bi bili morali upravni svetniki takoj prodati papirje ali pa jih obdržati na riziko banke, izjavljam, da je bila njihova sveta dolžnost jih takoj prodati.

V Italiji se je dobro vedelo, koliko je izgubila banka pri igri, za to je tudi Milanška banka odbila prošnjo za posojilo pol milijona kron. No, v Gorici se o teh izgubah ni vedelo ničesar. Danes je seveda lahko trditi, da bi bilo bolje, ko bi se bili rečeni papirji še obdržali... toda glede na to, da je banka skozi tri leta izgubljala, dvomim, da bi se hotelo še nadalje izgubljati... Sistem prikrivanja izgub je spravljal v veliki nered registre. Našli smo na primer, da so bili A, B, C in D dolžniki, v knjigah pa so bili vpisani kot upniki za znatne svote. S početka nisem ničesar razumel v teh knjigah. Govori o menicah in pove klasične slučaje fingiranih vpisov.

Bilance B. P. niso bile niti tehnično pravilno sestavljene. Reeskont je povsod prenižek. Iz tega vzroka so bile bilance napačne in sicer

leta 1902 za	3.400 kron
leta 1903 za	10.200 kron
leta 1904 za	8.710 kron
leta 1905 za	3.000 kron
leta 1906 za	79.265 kron
leta 1907 za	303.172 kron in
leta 1908 za	975.914 kron!

Gledé bilance za l. 1908 je opomniti sledeče: Ta bilanca je kazala 42.000 kron fingiranega dobička in 5% fingirane dividende, da-si je bilo 31. decembra 933.591 kron izgube, to se pravi, da-si je bila v pravcatem konkurzu. Mnogo je takih, ki objavljajo neresnične bilance in s tem spravljajo v zmotu široke plasti prebivalstva.

Tudi s fingirano dividendo trpe delničarji in podjetje. Bolje je ne dati dividend, kakor je to svojčas storila Austro-Americana. Fingirane dividende oškodujejo bodoče delničarje.

Oni, ki so sestavili bilanco leta 1908 so morali vedeti za izgube, to se zrcali iz načina razpostavljanja fingiranih računov. Dotičniki, to je dokazano, so morali vedeti za izgube za vsaj 253.956.74 K. Bilanco so napravili brez izvlečkov računov, kar je nesmisel. Seveda, če bi na izvlečke počakali, bi bili doznali za 900.000 K izgub. Dejanski je bila porabljena vsa akcijska glavica in izgub je bilo še 541.000 K.

Drž. pravd.: Koliko izgube je kazala bilanca za l. 1909?

Vierthaler: Približno 1.200.000 K ne računajoč 500.000 K, ki so bile določene poprej za izgubo, torej skupno znaša kron 1.700.000.

Proti Čehom v Gradežu.

»Corriere« je poročal včeraj o neki demonstraciji proti Čehom v Gradežu. — V to morskopališče prihaja čedalje več Čehov; letos jih je gotovo že tretjina vseh gostov. — Letos imajo tam češki hotel »Lacroma«, ki ga je kupil g. Horák iz Prage; dozidal je še velik jedilni salon, pripraven za zabave in predstave. —

Zdaj pa čujte velikansko nesramnost teh čeških vsiljivcev! Pred tem hotelom so razobesili reklamne table v — češkem jeziku. Ali ni to strašno? V Gradežu so skoro povsod nemški napis, kmalu bi se zdele, da je Gradež nemški kraj, in ob tem dejstvu se doslej ni še nikdo spodtilkal. Ali če Čehi napravijo napise, reklamne table, namenjene češkim gostom, od katerih nikdo ne zna niti besedice laške, tedaj pa je ogenj v stehi — in vrli Gradežanje uprizarjajo sovražne demonstracije proti Čehom. »Corriere« piše:

»Table so vrgli na tla, kričali so in protestovali energično; za prvč je bila to zadostna lokcija »per i buoni intenditori«.

Dalje pravi »Corriere«, da Nemcem in Madjarom se doslej še ni nikdar kaj takega pripetilo.

»Ma se muovi intrusi calati qui da regioni piu barbare, ignari dei nostri costumi, del nostro carattere, e di quella rede che ci regge in core, se costoro tentassero di provocare questo popolo tranquillo, ah! stieno pur certi che troverebbero il pan nei loro denti.«

Nesramnost! Čehi so torej »intrusi«, ki so pridri iz najbolj barbarskih krajin, in oni v Gradežu izzivajo tamojnje krotko ljudstvo. Ali že dobé s palico po grbi! — »C.« je dalje povedal, da je šlo 40 posestnikov k upravitelju občine (Dr. Marchesini!), da bi zaprl češki hotel, ako se bodo ponavljali taki slučaji!

Ali si je mogoče misliti več nesramnosti! Gradežanje bi morali vsak dan do komolca Boga hvaliti, da tuji prihajajo tje, sicer domačini poginejo za lakoto; zdaj pa nakrat ugamjajo lahonsko pohitiko, besedičijo o svojem starem »benečanskem mestu« in italijanstvu, ki je kruto žaljeno vsled — — — par reklamnih tabel, namenjenih velikemu delu kopalniških gostov!

Ne zgrešimo mnogo, ako rečemo, da lahonski hujskači niso daleč od upravitelja občine! Sicer pa pričakujemo točnejših poročil.

Domače vesti.

Smrtna kosa. — V 72. letu svojega življenja je preminul v torek učitelj mestne godbe v p. Konrad Cartocci, Kapelnik je bil od l. 1880. nadalje. Pod njegovim vodstvom se je razvila mestna godba do one višine, da lahko konkurira z vsako vojaško. Komponiral je raznovrstne stvari, najbolj znano delo je »Requiem«.

20.000 kron je daroval cesar za pogorelce v Carigradu. V isto svrhu je darovala vlada 6000 K.

Še eden slučaj kolere je bil konstatiran v Trstu. Zbolel je 37 letni uradnik »Banc. commerc. Triest.« Cezar Kohn. Prenesli so ga koj v Magdalensko bolnišnico. Tudi v Pobjegih govori o slučaju kolere, vest pa še ni potrjena. — Tržaški mestni magistrat se trudi na vse mogoče načine, da bi bolezen omejil. Sadje morajo prodajalci pokrivati s tulom. Tudi v Gorici bi lahko magistrat kaj takšnega odredil.

Vidi se večkrat, kako kupci vse breskve in hruške pretipajo, predno kaj kupijo.

Dve japonski vojni ladiji, ki sta bili povodom kronanja angleškega kralja odposlani na slavnost, se vračata sedaj proti ljubi domovini. V Trstu si jih lahko ogleda začetkom septembra vsakdo.

Prijet vojaški begunec. — Iz vojne ladije »Admiral Spain« je pred kratkim pobegnil mornar Ljudovik Trubie. Potepal se je v torek mimoma srca po pomolu sv. Karla in občudoval morje. Stražnik ga je prijel in vtaknejo ga zopet k soldatom.

Narodna delavska organizacija v Gorici. — Narodna Delavska Organizacija vabi cenj, tovariše in prijatelje na sestanek, kateri se vrši dne 6. avgusta v gostilni pri Gorjancu na Kornu. Odbor. N. D. O.

Dramatski odsek »Rokodelskega bralnega društva v Tolminu« vprizori v nedeljo, dne 6. t. m. v gledališki dvorani narodno dramo s petjem v petih dejanjih »Lepa Vida«. Začetek ob 8. uri zvečer.

Ljudsko štetje je končano in imamo pred seboj rezultate. Tržaški »Piccolo« šteje in šteje, seštevja in odšteva, računi procenite in na nebeden način mu ne gre v glavo, da je v Trstu, v Gorici, v Pulju in drugih isterskih mestih toliko Hrvatov in Slovencev. Med vrsticami se bere, da hoče nekako sumničiti razne oblasti in osebe, da je nekaka »vis maior« vmes, da se je moglo naštetiti toliko barbarov. »Piccolo« povemo, da smo nezadovoljni, da so nas tako malo naštetili in da nas bo prihodnjice, če ne vtaknejo Italijani svoje roke vmes, še več, ker bo ljudsko štetje potem pravično.

Vreme. — Iz vseh krajev prihajajo poročila o hudih vročinah in pomanjkanju vode. Vročino občutijo posebno po mestih. Tudi v Gorici gleda vse dežja-željno proti oblakom, ali zaman. Sicer se zdi, kakor bi nas hotelo imeti nebo za norca. Proti večeru se naberejo v smeri proti sv. Gori temni oblaki, veter malce popihna, parkrat zagrmí in zvečer se nam zopet kaže nebo v vsej svoji krasoti. V ljudskem vrtu pada suho listje na tla kakor v jeseni. Po celi Avstriji so lokalne nevihte, upamo, da tudi nas kaka obišče in da začne vplivati barometer na vreme... Par procesij bi stalo tudi dobro.

Vtopil bi se bil kmalu v ponedeljek, ob železniškem mostu neki nepoznani mladenič. Kraj je sicer ograjen in popolnoma nenevaren, ali mladeniška korajža ga je gnala parkrat sem in tja čez Sočo. Prijel ga je krč in fant bi se bil kmalu vtopil, če ne bi bila na njegovo srečo v bližini ladjica, ki ga je postavila zopet na suho.

Društvo jugoslovanskih železniških uradnikov nam naznanja, da se vrši njegov izredni občni zbor v **nedeljo, dne 6. avgusta** že ob 11. dopoldne in ne šele po ustanovnem občnem zboru »Zveze jugoslovanskih železničarjev«, kakor je bilo to pomotoma objavljeno v »Jugoslovanskem železničarju«.

V brzovlaku obolet na koleri, tako smo poročali zadnjič o nekem uslužbencu jedilnega voza, ki vozi pri brzovlaku v smeri proti Lincu. Bakteriološka preiskava dejektiv je pa dognala, da je obolet na hudem želodčnem in črevesnem unetju, dasiravno so kazali simptomi na kolero.

Listnica uredništva: K. v T.: V soboto. — M. v S.: Zal, da neporabljivo. Vsi naj bi se ognili takih slavnosti! —

Zgubljeno. — Nek poštni uslužbenec je zgubil dne 1. t. m. od ulice sv. Ivana do konca Židovske ulice desetkronski bankovec. Pošten najditelj je naprošen, da ga odda v našem upravništvu.

Naročajte, ponudite, zahtevajte in pijte samo Tolstovrsko slatino, ki je edina slovenska ter najboljša zdravilna in namizna kislá voda. Od vsakega zaboja plača podjetje v narodne namene 20 vin., kator naročnik doleci. — Naslov: Tolstovrška slatina, pošta Guštanj, Koroško, kjer je tudi gostilna, letovišče in prenočišče. Svoji k svojim! Svoji k svojim!

Sokolski vestnik

X. izkaz

daril za Sokolski dom v Gorici.

Telovadci Sokola v Gorici IV. priisp.	K 32
Prispevki deležnikov za julij	30
Skupaj	K 62
Prišteči dohodki IX. izkaza	1628 04

Znaša sklad skupaj K 1688 04

»Sokol« na Dobrovem priredi vže naznanjeno veselico v nedeljo, dne 20. t. m. in sicer se bo de ista vršila na Križadi, občina Dolenje. Ker je »Sokol« tod nujno potreben, in ker je čisti dobiček namenjen za nabavo telovadnega orodja, se nádejo- ma prav obile vdeležbe. Na zdar! Odbor.

Zveza narodnih društev.

Bralno društvo v Dombergu priredi dne 20. avgusta večjo igro »Testament«. Sosedna društva so naprošena, naj ne prirejajo ta dan nobenih veselíc. Tóliko v prednaznájilo.

Trgovsko-obrtno in gospodarske vesti.

Trgovinsko ministerstvo naznanja, da je od 1. avgusta dalje dovoljeno ženskam pomočno delo samo v sirarnah in v tovarnah, kjer se ne prirejajo jedila in konserve. Propovedano je delo v tovarnah za sviloprejo. — Dasiravno moramo odredbo s človeškega stališča le pozdravljati, vendar se nam zdi, da je to velik udarec za našo deželó, kjer imamo precej predilnic, kjer so nastavljene skoraj samo ženske. Kje naj vdobijo nadomestilo?

Za povzdigo ovčjereje. — Poljedelski minister je naložil gospodu Miltonu Klavžar, dež. živinor. nadzorniku in g. M. Ripperju, nadzorniku turkajšnjega kemičnega poskuševališča, naj gresta za mesec dni na Tolminsko, da preštudirata vprašanje, kako bi se dalo v naših hribih povzdigniti ovčjerejo. —

Dostavek uredništva. Prav! Ali konstatirata moramo, da se pri nas vedno čita o kakih ukazih iz centrale, uspehov pa vendar ni nikjer videti. Goyeje živine je malo v deželi, ne vemo, če se jo racionalno poboljšava, koze so v Gorah zatrlí, morda bo kaj z cvcami. Kedar pride pa melijoracija pašnikov na vrsto? Zakaj se ne napravi nič za mlekarstvo?

Razpisana služba uradnice je pri »Zavarovalnici zoper nezgode« ulica Valdirivio št. 40. Zahteva se znanje vsaj dveh deželnih jezikov, šolsko izobrazbo, trgovsko korespondenco, strojepisje. Prednost bo imela prosilka, ki ob enakih kvalifikacijah zna tudi stenografijo. Prošnje je vlagati do 7. avgusta.

Zadružne mlekarne na Danskem. — L. 1909: je bilo na Danskem 1157 zadružnih mlekarń, 238 mlekarń, ki so se bavile z zbiranjem mleka za večje mlekarne in 90 privatnih mlekarń večjih posestnikov, vsega skupaj torej 1485 mlekarń ali za 74 manje, kakor v l. 1908. Število mlekarń-nabiralnic se je znižalo za 28, zasebnih za 174, zadružne mlekarne pa so poskočile za 128. Videti je, da je večina veleposestnikov tekom let opustila lastne mlekarne in se je pridružila zadružnim, ker doseže na ta način za svoje mleko lepše cene, na drugi strani pa si prihrani mnogo dela in neprijetnosti, ki jih povzročá izdelovanje surovega masla. Pred kratkim objavljena danska mlekarńska statistika za l. 1910 obsega 633 mlekarń (628 v l. 1909.). Povprečno odpade na vsako mlekarńo 980 krav (958 v l. 1909.). Mleko je oddajalo povprečno 158 kmetovalcev (157 v l. 1909.). Povprečna je dala vsaka krava 5131 danskih funtov mleka (5275 funtov v l. 1909.). Za en funt surovega masla se je porabilo povprečno 25'6 funtov mleka (25'3 v l. 1909.). Vsaka mlekarńa je imela povprečno letnih prejemkov 254.169 K, torej za okroglo 8000 K več, kakor v letu 1909. Pridelovalni stroški so se zopet znižali. Velike mlekarne delajo z manjšimi stroški, kakor male in raste torej gospodarski uspeh pri jednaki ceni izdelkov sorazmerno z izdelano množino.

Gospodarski napredek Slovanov. — »Handelsmuseum«, glasilo avstrijskega trgovskega muzeja, je prineslo statistiko podjetniške delavnosti v Avstriji v minolem letu. Za Slované je ta statistika prav

zadovoljliva, ker številke jasno govore o gospodarskem napredku avstrijskih Slovanov, ki je predpogoj kulturnega in političnega napredka. L. 1910 se je ustanovilo v Avstriji 64 delniških družb z glavnico 142 milijonov kron, Razun tega se je ustanovilo 369 gospodarskih zadrug z omejenim delokrogom in z glavnico 65 milijonov kron. Mnoga podjetja, ki so že poprej obstojala, so povišala svojo glavnico za 243 in pol miliona kron. Na tem velikem gospodarskem napredku so prav krepko udeleženi Slováni. Od 64 delniških družb jih je 22 z glavnico 48 milijonov kron v slovanskih rokah, in denar so dale zvečine slovanske banke. Od 9 novih bank, ki so se lani osnovalé, jih je 6 z glavnico 17 in pol miliona kron slovanskih. V industrijskih podjetjih so bili Slováni najbolj udeleženi v papirni industriji, vendar pa tudi v vseh drugih panogah v odlični meri. A bolj nego v ustanovitvi novih podjetij se kaže napredek v povišanju glavniče v onih podjetjih, ki so obstojala že pred l. 1910. 60 gospodarskih zavodov v Avstriji je pomnožilo minolo leto svoje temeljne glavniče za 243 in pol miliona kron. Od teh odpada na Slováne 17 društev s 70 milijoni kron. Med 20 bankami, ki so lani povišale glavnico za 149 milijonov 300.000 kron, je osem slovanskih z več ko 57 milijoni kron. Ta velik gospodarski napredek slovanskega elementa v Avstriji je uspeh premišljenega in resnega gospodarskega dela in kaže avstrijskim Slovánom jasni cilj bodočega dela. —

Goriška kolesarska zveza.

Kolesarsko društvo »Danica« ujedno naznanja, da priredi 10. septembra t. l. cestno dirko, srečkanje itd.

Kolesarsko društvo »Danica« vabi gg. člane na izlet prihodnjo nedeljo k slavnosti bratskega kolesarskega društva »Balkan« v Trstu. Odhod s kolesi zjutraj ob 5.30 Zbirališče kavarna »Dogana«. Z vlakom pa o polne ob 12.15 z državnega kolodvora.

Politični pregled.

Državni zbor je šel na počitnice po kratkem delu in samo gosposka zbornica ima še kratko sejo danes. Včeraj je bila ministerska konferenca, kjer se je govorilo o rezultatih v državnozbornem zasedanju. Pravijo, da ne bodo počitnice dolgo trajale in da pričnejo v kratkem poganjanja na Češkem, da bi se spravilo deželni zbor do dela. Sredi decembra bodo sklicani deželni zbori, med njimi tudi štajerski, kjer je slovenska obstrukcija onemogočila radi nemške nasilnosti delovanje.

O naši deželi ne gusne nobeden nič, se gotovo vsem stadi počenjanje večine v deželnom zboru.

Maroko. — Širijo se še vedno vznemirljive vesti. Jedni pravijo, da klíče Nemčija veliko rezerve pod zastavo, po drugi strani tudi Francija ne drži križem rok in se pridno pripravlja. »Matin« trdi, da je Nemčija izkrcala v Agadirju 30 mož.

Perzija. — Glasom zadnjih poročil je čela akcija eks-šaha Mohameda-Alija padla v vodo. Poročila trdijo, da se je vkrcal nenačoma in odstopoval brez člja. Dosedaj je imel nekako penzijo, ali to mu sedaj vzamejo, ker je hotel na nasilen način priti zopet do prestola.

Za Jugoslovane velevažna vest prihaja iz Carigrada: Turška vlada je odobrila železniški projekt od Donave do Jadranskega morja in sicer do San Giovañni di Medna, a obenem je odbila Avstro-Ogrski prošnjo za zgradbo železnice skozi Novi-pazar, ki bi se potem združila s progo Mitrovica-Solun. Vest so prinesli listi, ki stoje v zvezi z Aehrenthalom, je čeraj verjetna. Železnica bo največjega pomena, ker bo vezala Srbijo in Črnogoro z morjem, odprla bi nova pota tema deželama, po drugi strani bi vezala podonavske dežele, Črno morje in šime poljane Rusije z Jadranskim in Jonskim morjem. Največje važnosti pa bi bila za nas Jugoslovane, ker bi kakor veličanska veriga zaprla pot nemškemu »drangu nach Osten«, čegar pot pelje preko naših teles do Soluna.

Natalija Jakilova.

Ob sklepu lista nam je došla grozna novica, da se je danes popoldne utopila v Vipavi gospodična **Talka Jaklova**, hčerka tovarnarja Andreja Jakila v Rupi in nevesta dr. Irigolča.

Ob 2 popoldne se je šla kopat z bratom in malo sestrico v Vipavo, v kateri je našla žalostno smrt tik pred svojo pokro, na katero se je neizmerno veselila. Brat je ni mogel rešiti.

Moremo si misliti neizmerno žalost tako strašno prizadete rodbine, ki je široko znana skoro po vsem jugoslovanskem svetu vsled svojih obširnih trgovskih zvez. Vse prijatelje in znance hudo doleti ta žalostna novica in ni ga, ki bi iz globine srca ne sočustvoval z nesrečno rodbino! Naše iskreno sočutje!! Pokoj nesrečni mladi nevesti!

Razne vesti.

Vročina in njene posledice. — Kakor poročajo z Dunaja, se je tam temperatura precej znižala. Gorkota znaša dopoldne le 17° C. — V Pragi je zaspal krojač Vejvoda na solncu. Ko se je zbudil, je bil tako opečen, da se je onesvestil. Prepeljali so ga v bolnico, kjer je umrl. — V Opavi in okolici je taka suša, da se boje, da izbruhnejo bolezni med ljudmi in živalmi, ter računajo s tem, da bodo morali predčasno poklati živino. — V Pragi so umrle tri, v Plznu dve osebi za vročinsko kapjo. V Hebu je umrl neki knjigovodja. — V Berlinu je vsled vročine zblaznela neka dekla ter grozila gospodinjí, da zakolje njo in njene tri oroke. Končno si je sama prerezala vrat. Na Pruskem je tekom zadnjih 4 dni vtonilo pri kopanju 15 oseb. Na Westfalskem gore gozdovi. V Bližini Minstra je zgorelo nad 1000 oravol polja. Vsled suše je morala saško-češka paroplovna družba vstaviti vožnjo med Draždani in Mühlbergom. — Reka Ren ima 20° Nekar 28° C toplo vodo. — Po Tirolskem in Solnograškem in po celi Nemčiji divjajo silne nevihte. Strela je zažgala v Welsbergu 6, v Ottendorfu 3 kmetije. V planinskih sta poginila 2 otroka.

Po celi zgornji Italiji je huda vročina — v senci 38° C. Na Beneškem je mnogo ljudi umrlo za posledicami te vročine. — V Severni Karolini, Amerika, se je posušila večina rek. 152 tovarov za bombaževino je moralo vstaviti delo. Na tisoče delavcev je brez kruha. V Ameriki je znorelo vsled vročine mnogo ljudi, med njimi nemški igralec Taussig.

Velike demonstracije v Sarajevu. — V Sarajevu je uprava železniških delavnic odpustila dva ključavničarja zaradi socialistične agitacije. Po zavrnjenem ugovoru je delavstvo vprizorilo velike demonstracije. Nastopilo je vojaštvo — dva bataljona — prišlo je do spopada med njimi in demonstranti. Ranjenih je več oseb.

Na Angležkem je padel pri nekem potetu mlademu avijatiku Napierju pri padcu motor na glavo. Bil je mrtev na mestu. Iem je seboj tudi potnika, a temu se ni nič zgodilo.

Silajni uspeh subskripcije Ljubljanske kreditne banke. — Vkljub nenavadni letni dobi in precej neugodnim razmeram na denarnem trgu je imela subskripcija na nove delnice Ljubljanske kreditne banke za res nepričakovan uspeh. Namesto doletenih 7.500 komadov, je bilo podpisanih do 31. m. m. čez 11.000 komadov, torej za 50% več. Omeniti je tudi dejstvo, da je bilo podpisanih skoraj 2.000.000 delnic od novih delničarjev, in to zlasti iz Češke, Kranjske, Bosne, Hercegovine ter celo od nemških delničarjev. Vse to je najboljši dokaz zaupanja, katerega uživa banka na denarnem trgu, in bilo bi želeli, da se vsaj prihodnjih subskripcij udeležijo naši domači krogi v večji meri kot so to storili v zadnjih letih.

Književnost.

»Še en pot«: »Nekateri slovenski pravniški zrazi«. — Izšel je ponatis slovenskih pravnih izrazov iz »Slovenskega Pravnika«. Cena 20 vin.

Pozor rodoljubi!

Zahtevajte povsod naše igralne karte

„Primorka“

Prva slovanska tovarna igralnih kart
v Ljubljani.

„Goriška ljudska posojilnica“

vpisana zadruga z omejenim jamstvom.

(V lastni hiši, Gosposka ulica št. 7, I. nadstr.) — Telefon št. 78.
Račun poštne hranilnice št. 837.315.

Na obnem zborn dne 29. aprila 1911. se je določilo:

Hranilne vloge se obrestujejo po 4%, % . Stalne večje vloge z enoletno odpovedjo po dogovoru. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakogar.

Brezplačni hišni hranilniki.

Posojila se dajejo zadrugnikom na vknjižbe po 5%, %, na varščino ali zastave in na menjice po 6%.

Glavni deleži se obrestujejo koncem leta 1909. s 6%.

Stanje 31. dec. 1910.: Zadrugnikov 1886 z deleži v znesku 73.642 kron. — Hranilne vloge: 1.423.351,26. Posojila: 1.488.919.—. — Reservni zaklad: 92.847,44. — Vrednost hiš: 372.096,66.

Kako se obranimo želodčnih bolečin?!

Takim boleznim, na katerih trpi dandanašnje človeštvo, se pride vspešno v okom ter se jim more energično nasprotovati s tem, da se pravočasno uporablja

Dr. Engel-nov nektar.

Kajti močan želodec in dobra prebava tvorijo temelj zdravega telesa. Kdor hoče svoje zdravje ohraniti tudi do starosti, naj uporablja po svojih izvršnih uspešnih slovitih

Dr. Engel-nov nektar.

Ta pijača, ki je izdelana iz izvrstnih zeliščnih sokov in iz vina, vpliva vsled svojega vestnega izdelovanja jako dobrodejno na prebavo liki želodčni liker, oziroma želodčno vino ter nima nikakih škodljivih posledic.

Zdravi ali bolni lahko uživajo ta nektar, brez da bi škodovali svojemu zdravju. Nektar vpliva pri pametni uporabi pospešujoče na prebavo in vzbudljivo na tvoritev sokov.

Zato se priporoča vžitek

Dr. Engel-novega nektarja

vsem, ki si hočejo ohraniti zdrav želodec.

Nektar je dobro sredstvo proti želodčnemu katarju, krču, bolečinam, težki prebavi ali zasliženju. Ravnotako ne dopusti nektar, da se dobi zaprtje ali stisko ali količne bolečine ali arčno utripanje, ohrani temveč dober sen in živahen tek, zabranjuje torej nespečnost, duševno motenje, glavobol in nervozno utrujenost.

V širokih slogih ljudstva razširjen nektar vzdržuje veselost in veselje do življenja.

Nektar se dobiva po 3 K in 4 K steklenica v lekarnah sledečih krajev: Gorica, Kormin, Gradišče, Romagn, Ajel, Campolongo, Ronke, Tržič, Ajdovščina, Gor. Idrija, Tolmin, Kanal, Videm, Palma, Červinjan, Oglej, Fiumičel, Gradež, Sezana, Vipava, Postojna, Milj, Trst itd., kakor tudi v lekarnah v vseh vsčjih in manjših krajih Goriško-Gradiščanske in sosednih dežel. Tudi razpošiljajo lekarnarje v Gorici 3 ali več steklenic nektarja po originalnih cenah v vse kraje Avstro-Ogrske.

Svari se pred ponarejanjem!

Zahtevajte izrečno

Dr. Engel-nov nektar.

Moj nektar ni nobeno tajno sredstvo, njegove sestavine so: samos 200, vino malaga 200, vinski štrkljaj 50, glicerina 100, črno vino 100, sok jerebrike 100, črešnjev sok 200, brinje 30 in mnogo drugih zelišč. Te sestavine se pomešajo.

Trgovsko-obrtna zadruga v Gorici

registrovana zadruga z neomejenim jamstvom.

Načelstvo in nadzorstvo Trgovsko-obrtna zadruga v Gorici je z ozirom na premenjena dne 21. decembra 1905. v zadrugni register vpisana pravila, pri skupni seji dne 30. decembra 1905. sklenilo za leto 1908. ta način poslovanja:

Daje svojim članom posojila na odplačevanje v petih letih, proti odplačilu po 1 kroni na mesec za vsaki 100 kron; na manjše pa proti 6% obrestovanju.

Doba za odplačilo pri posojilih na obroke se po želji izposojevalca določi tudi na 10 ali več let.

Vsak izposojevalec plača pri zajemu posojila enkrat za vselej, mesto uradnine 1/2% prispevka v posebno rezervo za morebitne izgube.

Sprejema navadne hranilne vloge v vsakem znesku, jih obrestuje po 4%, % večje, stalno naložene pa po dogovoru

Deleži so dvojni; opravilni po 2 kroni, glavni po 20 kron.

Zadruga objavlja vsa svoja naznanila v časopisih »Soča« in »Primorec«.

Nova pravila so se razposlala vsem članom; če jih pa po pomoti ni kdo dobil, naj se oglasi v zadrugnem uradu v Trgovskem domu.

Načelstvo in nadzorstvo.

V najem se odda

v jeseni, oziroma s 1. januarjem prihodnjega leta

lepo posestvo

obstoječe iz 7 njiv orane zemlje prve vrste in hiše z vsemi v to stroko spadajočimi prostori. Posestvo je blizu velikih Roj v Št. Andrežu in leži nekaj prav tik hiše in ostalo blizu. Samo dvorišče meri 1800². Pred hišo se nahaja tudi vodnjak in vse potrebno za kmetijstvo.

Natančneje se izve pri ANDREJU ZAVADLAV v Št. Andrežu pri Gorici št. 39.

! Svoj k svojemu!

Ludovik Borovnik

puškar

v BOROVLJAH (Ferlach) na Koroškem

se priporoča za nabavo pušk na kroglo in drobni svinec, pušk brez ali z petelini z najboljšim strelnim učinkom. — Veliko skladišče samokresov (revolverjev), repetir-pistol, fiobert-pušk in klicov za vsakovrstno zverjad po najnižjih cenah.

Imam tudi veliko delavnico za popravljanje pušk in samokresov. Poprave izvršujem točno, trpežno in v kratkem času. Na vsa v mojo stroko spadajoča vprašanja odgovorim z veseljem ter dajem potrebni svet. Slovenske in nemške cenike pošiljam, ako se mi pošlje natančen naslov franko in poštne prosto!!!!

Anton Potatzky v Gorici.

naslednik Jos. Terpin.

Na sredi Raitelja 2.

TRGOVINA NA DROBNO IN DEBELO.

Najceneje kupovališče blaznarskega in drobnega blaga ter tkanin, projo iz sliv.

POTREBŠČINE

za pisarnice, kadilce in popotnike.

Najboljše šivanke za šivalne stroje.

POTREBŠČINE

za krojače in šuljarje.

Svetinjice. — Rožni venci. — Mašniknjšice.

Šišna obuvala za vse letne čase.

Posebnost:

Semena za zelenjavo, trave in detelje.

Najbolje okriljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejmih in trgih

Stojte!

Kdo ne pozna tvrde

Stojte!

Kerševani & Čuk

na Stolnem trgu (Piazza Duomo) v GORICI št. 9?

Vsako pozna to tvrdo, ker ima na prodaj Original Victoria šivalne stroje, ki so najboljše, najcenejše, najtrpežnejše in najlažje, ter delajo še po 10-letni uporabi brezšumno, hitro in točno. Original Victoria šivalni stroji so se priljubili vsem šiviljam, krojačem in drugim. Vsakdo naj si ogleda pred nakupom pom šivalnega stroja

„ORIGINAL VICTORIA“ šivalne stroje. Tvrda da na razpolago učiteljico, ki poučuje brezplačno. Z Original-Victoria šivalnimi stroji se izvršuje vsakovrstno umetno vezenje (rekamiranje) itd. itd.

Ta tvrda ima na prodaj vsakovrstno kmetijsko orodje: slamozezalce, stiskalnice, drozgalnice (stroje za mastenje grozdja, pluge, brane itd. itd.

Nadalje prodaja najboljša dvokolesa bela, rdeča itd. z znamko

KERŠEVANI & ČUK, ki jih sama izdeluje. Puške, samokrese, drugo belgijsko orožje, streljivo. — Velika izbor gramofonov. Daje na obroke.

CENIKI

se razpošiljajo zastoj.

Dražbeni oklic.

Dne 1. avgusta 1911. bode v Ra-dovljici Gorenjsko pri c. kr. okr. sodišču soba št. 26 na dražbi prodana lepa vila h. št. 113 in restavracija h. št. 77. Vila je na lepem prostoru z velikim vrtom, ugodna za leloviščarje. Enako spada tudi k restavraciji prostoren vrt ter bi se prostori lahko uporabili za privatna stanovanja.

Cenilna vrednost K 24.155.—
Najmanjši ponudek 15.495.—
" za hišo št. 77 " 12.304.—
" za vilo št. 113 " 8.122.—

Pojasnila daje Leo Klarman na Bledu.

Udlikovana pekarija in sladčičarna

Karol Draščik

v Gorici na Koru v (lastni hiši)

zvršuje naročila vsakovrstnega tudi najfinerejega peciva, torte, kolače za birmance in poroke, odlikovane velikonočne pince itd.

Prodaja različna fina vina in likerje na drobno ali v originalnih butelkah. Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo

po jako zmernih cenah.

Velike zaloge novih dvo-koles, šivalnih in kmetijskih strojev, orkestrionov, gramofonov, vsakovrstnih plošč itd. V zalogah imam veliko vseh gori navedenih tudi že rabljenih strojev prav po ceni na izbero pri

Batjel-u

Gorica
Stolna ulica 2-4.

Mehanična delavnica.
Prodaja tudi na obroke.

Ceniki poštne prosti.
Zaloga in zastopstvo lahkih švicarskih motorjev (Motosacoché) na navadnem kolesu

Rojaki, izpolnite svojo narodno dolžnost: pristopajte k obrambnemu skladu družbe sv. C. in M.!

